

hvaljivljenju okružnicu ministra austrijskih finansija upozorjeno je ujedno, da vršetko dužnosti poreznika, ujedno i nadzor dječevanje, napose postupanje finansijskih činovnika, osobito našoj Istri.

U ovom listu bilo je čestih tužbi proti poreznim činovnikom u Istri, osobito radi za-nemarivanja i zapostavljanja pukog jezika Istre.

Gosp. ministar finansija, preporučujuć podređenim činovnicima eldžesnost naprav strankam, prijazno šurevanje sa istimi i točno vršenje činovničkih dužnosti, imao je bez dvoje i to na umu, da imadu svuda i svagda i finansijski činovnici običti astremno i pismeno sa pukom u njegovom jeziku, sa Hrvati dakis i Slovenci u hrvatskom ili slovenskom jeziku. Koji se nebi od finansijskih činovnika tako vladao sa poreznici, sa pukom, neka mu se dozova u pamet gorjuču okružnicu vitez Bilinski-a, a gdje nebi ni to pomoglo, neka se sve prijavi našim zastupnikom na carevinском vječu, koji će bez dvoje sve očitati, da se zakon i pravici zadovolji. Poreznici neka imadu uvieč na umu, da su činovnici radi puka, nipošto puk radi činovnika, pak ako to vredi občinito za činovnike, vredi tim više za finansijske ili porezne činovnike, koji su to, da pobiru od puka težko zasluženu krajem za državne, pokrajinske, občinske i t. d. poreze, namete i t. d. Pitajmo i zahtjevajmo svdu ono, što nas po zakonu ide, pak čemo to stalno zadobiti.

Izjava.

Ekskutivni odbor kluba stranke prava u Zagrebu u dokazu, kako mu je živa želja, da se izravna spor u stranci prava, predao je vlastivočno glavnog organa g. dr u Ivanu Ružiću, zastupniku kotara koprivničkoga, ujeren, da će novi vlastnik i urednik svim silama tu nakana promicati, zašto nam jamči i njegov dosadašnji rad.

Promjenjujući naslov lista u „Hrvatsku Domovinu“ u svrhu, da glavno glasilo stranke prava može u sve krajeve, u kojih stamnu Hrvati, sverdno preporučamo ovaj list kao glavno glasilo stranke prava svim pristašam stranke, koju je do sloga u stranci i do oživovreženja njezinih načela.

U Zagrebu 1. prosinca 1895.

Grga Tuškan,
podpredsjednik kluba stranke prava u Zagrebu.
Dr. Ivan Banjavčić,
zastupnik grada Karlovačkog i kotara, član ekskutivnoga odbora.

Dragutin Grdenić,
zastupnik grada Krizevca i kotara.

Gjuro Jakčin,
zastupnik jastrebarski, član ekskutivnoga odbora.

Dr. Stjepan Boroša,
predsjednik ekskutivnoga odbora kluba stranke prava u Zagrebu.

Dr. Mato Matina,
podpredsjednik ekskutivnoga odbora.

Dr. August Harambašić,
tajnik ekskutivnoga odbora.

Dr. Juraj Žerjavčić,
član ekskutivnoga odbora.

Članovi kluba stranke prava u Zagrebu:
Juraj barun Rukavina,
David Starčević,
Dr. Vatroslav Brlić.
Dr. Franjo Potočnjak.

Slavnomu uredništvu „Naše Sloga“ u Trstu. Umojavam slavno uredništvo, da u svoj cijenjeni list izvliči uvrstiti slijedeće, po klubu zagorskih pravaša dne 28. studenoga 1895. jednoglasno zaključeno:

Izjavu

„U sjednici kluba zagorskih pravaša, držanoj dne 1. svibnja 1895. bježe zaključeno:

a) Prigovoriti političkoj taktici gosp. Franu Folnegoviću usled njegovih „javnih pisama“ u „Hrvatskoj“ povodom sakske poplavice;

b) Upozoriti centralni klub „Stranke prava“ u Zagrebu, da se medju svim pri-sutnimi i drugimi vanjskim članovima stranke u Varazdinskoj županiji pojavi znatno nezadovoljstvo glede glavnoga organa stranke prava „Hrvatske“ i to s toga, što se opaža, da je organ osobito u posljednje vrijeme napustio prviobitni pravac „Stranke prava“, kako je napose iztaknuto u točki a) ovoga zapisa, nadaje da organ stranke „Hrvatske“ ne samo se nije podigao u svojoj naturnjoj vrijednosti, kako je bilo obećano, nego dapače, da se još uvek nalazi na onom nivou-u, na kojem je bio prije poslije organizacije stranke. Te da često pada u nedosljednosti, pa usled toga umojava ovaj sastanak centralni klub „Stranke prava“ u Zagrebu, da redakcionalni nadzorni odbor na od-

govornost i opravdanje pozove. — Odavle sledi, da u ono vrijeme (t. j. prije razkola) osobi dra. Franu i njegovu radu inti govora bilo nije, i da je samo njegova poznata tastina u gorjnjim zaključnicama na nekakav napadaj proti njegovoj osobu, usled česa jest tobožnjom kritinjom, klubu „zagorskog prava“ došio i do razkola u stranci samoj.

Jasno je dakle, da klubu „zagorskih pravaša“ nije nikada stojalo do pojedinih osoba, već do neoskrvrenjena čuvanja čistoča programa „Stranke prava“.

Ovo ka odgovor „Hrv. Pravu“ koje objedinjuje zagorski klub kao intelektualnog začetnika razkola u stranci.

U Belcu, dne 1. prosinca 1895.
Predsjednik kluba zagorskih pravaša:
Juraj Rukavina m. p.

Prigodom otrova

Podružnice države sv. Cirila i Metoda

u Velikom dne 1. decembra 1895.

Siri Krila, družbo svetu,
Nad rodištem milim, mojim
Brani našu skrotonju
Posvećenim imaćem tvojim
Htjedose joj jezik otet,
Htjedose ju za viek stri...
Sad smo digli tebe jaku
Duševne naš čuvaju smrti!

Volosko je alem kamen
Naše Istre tol krasne
I hrvatska svijest nesme
U alemu tom da zgase.
A dječica naša maša
Valja da se majci vrate
Siri krila, družbo sveta,
I spašavaj tuži Hrvate!

A ti rode, pruži ruku
Darak dieli — Bog Ti plati,
Pa de teba blagoslovit
Izmucena vaši mati,
Dok hrvatskin milim sborom
Spašena da djeca mala
Sirom Istra tebi kličnut
Iz dne srca „Itepa hvala!“

Cvati, cvati, družbo svetu,
Sred Voloskog ubavoga
Sve na sreću i na diku
Milog roda hrvatskoga.
Puti narod, da je jedna
Zajednička naša mati
I jedno nam gesto budi:
Svi smo braća i Hrvati!

R. K. Jeretov.

Franina i Jurina

Fr. Ala si Jurino čudan, kad nećeš ve-rovat, da su utorak odpri Legu u Tinjanu.

Jur. Ja verujem, ali sam čul, da je on dan bilo krštenje i zajedno krunine, te znaš, da je put naš navada, da se fraja dela kad se krsti i pokopa.

Fr. Vidiš nu, oni su zajedno to učinili, da jedan pastir prišparaju.

Jur. Vero ju nisu marili ni krstiti.

Fr. Dragi ti zapivajnoj jmi jim jednu lipu, da se budu i naše žene temu smijale.

Jur. Dobro, ja ču početi:

Lipo do vire, bilo je u kolu
Par krajela i tri Tajana

Da de zasnovat legino školu

Sve na zator brižnog Tinjanu.

Fr. Ma ne za legu neg za žerilo
Simo amo došli, rekli pod glas,

Druge nebi nas ovde bilo

Neg bi u brajde, svaki od nas.

Fr. i Jur. skupa:

Vašoj legi, kari šinjori

Mjesta nema u našem Tinjanu

Jer se davno ovuda ori

Da je pam bieli dan svann.

Jr. Čuješ Jurino, oni črijene bičve, ča-
si je nejde lani pometal, bi moglo
rabiti onemu popu.

Jur. Ha, Bog daj sriču, ter će mu se pri-
stat kalunikat.

Fr. Po malo brate, sada ga misle staviti
za biskupa, zas da mu talijanski jezik
još bolje teče, a svojga da se još
više srami.

Jur. Čuja sam, da ga i čočetska muzika
pijaza.

Fr. Buškarada!

Umrla. Primamo iz Kastavčine. Jedva smo sproveli do hladnu grobu Marija Mandić, majku naših prijatelja i rođakinja urednika Matka i lečnika Franu, kad eto nam glasa o smrti majke našeg prijatelja i domoljuba Antuna Puža, župnika u Moćenici, Katarine udove Puž, rođene Slavić. Njeni joj nije zacieliela ranu za njegovim nejatom, koga je želio izskolati, i eto stiže ga druga, koja nije tako nagle kao ona, ali koja je tim bolnija. Uzdahnula mu je majka može se reći u njegovom naručaju utorak u jutro. Bolnu staricu došao je posjetiti, a ona je, providjena sa svetostajima i popraćena papinskim blagoslovom, u naznlosti svoga sinca župnika i drugih svojih miličnih preminala. Potreb obaviti će se danas u četvrtak sa Puževbrega na Volosko. Bog ju pomiluj, a njenim dao jakosti, da strpljivo podnesu toliku zgbu. Naše najsrđanije sačeće rodinu, napose milomu prijatelju, učiviljeno pobratima Antunu. Op. ured.

Za unesrećenoga Antuna Šestana uplatili su u Pazinu gg.: František Šime, zup-ovratitelj 2. for.; Mägorović Ivan Antonov 1. for.; Belić Josip 50 učv., svi iz Gradske.

Nikolina večer. Naš dični „Sekol“ pri-reduje u sobotu na večer u vlastitim prostorijama „Nikoline večer“, koja će biti bez dvoje vesela i zanimiva kno i sve njezine predstavice.

Sumnji posjeti. Dozvajamo iz posve vjerodostojnoga izvora, da je bio prosloga čedna kod namjestnika g. vitez Rinaldi - a biskup (in partibus) g. Lorenzo Petruš Dolamare, bivši kandidat g. biskupu Flappu i gosp. namjestnika Rinaldini-a za kršću stolicu.

Neftina vježba, da je taj najnoviji posjet u savezu sa predstojećim propunjnjem biskupske stolice u Trstu ili eventualno u Poreču.

Zidovski sud o biskupu Flappu. Glavno glasilo odvjetništvo zidova daje g. biskupu Flappu tako odlično svjedoči, da ovakva nije valjda nikada ni u školi dobiti. Radi pomjicanja prostora ostavljamo ju za budući broj.

Glavna skupština „Slovačke pevskega društva“ biti će u nedjelju dne 15. decembra u 2/3 sata poslije podne u prostorijama „Sjeverinske čitalnice“ u Trstu.

Pred porotom u Rovinju. Dne 2. t. m. prireduje se pred porotom u Rovinju razprava proti talijanskom svećeniku Leopoldu Iancichu, bivšemu župu-upratitelju u Malom Selu (Malom Lošinju) radi proučenjene i žalbe premačnosti. Došav u Hrvatsku, počeo je obsežnjom radnjom, izdav veliki hrvatsko-njemacki rječnik. Bio je jedan od najplodovitijih strukovnih pisaca. Pisao je mnogo znanstvenih razprava u „Radu“ akademije i u labinučkoj svrši počućih radnjah u „Hrvatskoj Matici“. Vječni pokoj plemenitomu mužu.

† Grof Taaffe. Dne 29. pr. m. preminuo je nakon dugotrajne i težke bolesti na svojem posjetu u Nalžova bivši austrijski ministar predsjednik grof Edward Taaffe.

Pokojnik se je rodio god. 1833., a god. 1857. stupio je u državnu službu, u kojoj je uzrastao sve do pada njegova ministarstva prije dvije godine. Bio je optovljan ministrom, a od god. 1879. do 1893. ministrom predsjednikom. Njegovo ministarstvo nazivali su naši narodni protivnici slavenskim ili slaveno-prijaznim ministarstvom, a u istom bijaše veće prije, nego li jedno ili drugo. Austrijski Slaveni u oblicu — osim Poljaka — a napose mi Hrvati i Slovenci na možemo se polihvatiti nadne stećevinom, koju bismo bili postigli za njegovog 14. godišnjeg ministarstva. Bio je dobar i pošten muž ali veoma nestalan i neodložni diplomat. Vječni mu pokoj.

Pogreb Marije Mandić. Iz Kastavčine nam piše: Ponedjeljak bio je pogreb Marije Mandić rođenice Dubrovčić. Iz njezinje rođenice kuce u Milotićima prenijeli su ju i sprovegli do crkve sv. Luke u Rukavcu mnogi i mnoge. Kod sprovođa bijahu pri-sutna tri efezina sina: uređnik Matko, lečnik Fran i kapetan Ivan, dočim su sestre ostale placaju kod kuće, supruga Ivanova i suprug hteri Marije, kao i više unuka i druge rodbine i susjedi i prijatelji. Među ovim spominjemo naročito: zastupnika prof. Spinčića, župnika Antuna Puža, biličnika Franu Dubroviću, Kazimiru Jeličiću, posjedniku i trgovcu Mata Kandiću, Ivana Grigorinu, Vjekoslavu Kinkelu, Antonu Spinčiću. Sprovod je vodio mješoviti kapelan g. Vodiča uz asistenciju gg. kapelana iz Kastva, Zvoneće i Opatije. Brača Mandić mogli su se uvjeriti kolika ljubav i stovanja izjavljuju po prisutnima i po pismima, što su dobili od onih, koji bijahu zaprečeni da prisutstvuju. Rodbina je pogostila mnoge učestvike, kojim se je zahvalio g. Matko Mandić, koji su odgovorili, da su samo svoju dužnost učinili prema majci svojih prijatelja i domoljubu. Kod goste sabrala se je svotica za družbu sv. Cirila i Metoda.

Branitelj obtuženikov, g. dr. Laginja, molio je da delegaciju drugo porote, oslanjajući se na jasne ustavne zakona, da imadu putki sudei razumjeti obtuženika i njegova branitelja, što je pred rovinjskom porotom nemoguće, jer su porotici sve sami Talijani. Molba bijaše zabilježena, a razprava uređena za jučer.

Kako čitamo u ovdješnjim listovima, nije prije stigao na razpravu ni obtuženik ni njegov branitelj, a suda je odludio na prudlog državog odvjetnika, da se vodi razprava u odstupnosti obtuženika (in contumaciam) imeno-

vaju obtuženomu složbenog branitelja g. Šime.

